

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר) The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

5.8.2026, כ"ב באב תשפ"ו

לכבוד,

רו"ח רועי כחלון	ח"כ בצלאל סמוטריץ'	ח"כ מירי רגב	עו"ד גלי בהרב מיארה
מנהל רשות החברות	שר האוצר	שרת התחבורה והבטיחות	היועצת המשפטית
הממשלתיות		בדרכים	לממשלה
רשות החברות	משרד האוצר	משרד התחבורה והבטיחות	משרד המשפטים
הממשלתיות		בדרכים	
ירושלים	ירושלים	ירושלים	ירושלים

הנדון: פנייה לקבלת הבהרות – תיקון הסכם בין מדינת ישראל לבעלי נמל חיפה

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה"), אנו מתכבדים לפנות אליכם כדלהלן:

- עניינה של פנייה זו בדאגה עמוקה לשמירת המינהל התקין, הקופה הציבורית והאינטרסים החיוניים של מדינת ישראל בנמל חיפה, וזאת לנוכח הדיווחים בנוגע לתיקון הדרמטי של הסכם המכר בין רשות החברות הממשלתיות (להלן: "הרשות") ומשרדי הממשלה לבין הבעלים הנוכחיים של חברת נמל חיפה בע"מ, שותפות אדאני-גדות שמייצגת את החברה הבינלאומית ההודית ADANI ואת קבוצת 'גדות' הישראלית (להלן: "אדאני").¹
- על פי הדיווחים, תיקון ההסכם כאמור צפוי להיחתם בשבועות הקרובים ואולי אף קודם לכן, ובמרכזו מתן פטור לאדאני מחובת ביצוע ההשקעה בתשתיות הנמל והססתה המלאכותית לחברת נמלי ישראל (להלן: "חנ"י"). משמעותו המעשית של מהלך זה היא שינוי דרמטי של ליבת ההסדר שנקבע במקור בהסכם המכר, כך שתתאפשר לאדאני גישה מלאה לקופת המזומנים שנצברה בחברת נמל חיפה (כ-2.5 מיליארד ₪ ערב המכירה, ושכיום, לאחר משיכות קודמות שהרקע להן טרם הובהר דיו – עומדת על כ-1.2 מיליארד ש"ח). בעקבות כך, אדאני תוכל למשוך מהקופה דיווידנדים מבלי שמילאה את חובותיה בקשר עם עבודות התשתית והשדרוג הנדרשות לפיתוח הנמל, כפי שהתחייבה לעשות לפי הסכם המכר שבו התקשרה עם המדינה.
- על פי הידוע לתנועה, הסכום הנ"ל שבקופת נמל חיפה הוחזק בידי חברת הנמל עובר להפרטה, ו"נצבע" לטובת מימון תוכניות פרישה וזכויות עובדי הנמל (דור א') וכן לביצוע השקעות בתשתיות הנמל כדי להבטיח היותו תחרות ממשית לשאר נמלי האזור, ובכך לעודד צמיחה ופיתוח בתחום הנמלים בישראל²

התיקון המסתמן נוגד את האינטרס הציבורי

¹ "הממשלה משנה את תנאי מכרז נמל חיפה ארבע שנים אחרי שנסגר – ואדאני יוכל לחלק דיווידנד שמן" TheMarker (15.07.26).
² מידע שהגיע לידי התנועה וכן ראו למשל את דברי ראש ממשלת ישראל, מר בנימין נתניהו, בטקס כניסת חברת אדאני לניהול הנמל, שם פירט מספר פעמים כי מטרת ההפרטה הינה עידוד התחרות, ושזוהי אחת ממטרות העל של עסקה זו.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר) The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

4. הדיווחים השונים מעלים חששות כבדים באשר למידה שבה התיקון הנ"ל הולם את האינטרס הציבורי. על-כן נבקש את התייחסותכם להלן:
5. ראשית, **מהו למעשה תוכנו המדויק של השינוי המסתמן?** ובפרט - מהם תנאי העברת כספי ההשקעה לחנ"י, וכיצד מוגדרים הכללים החדשים בנוגע ליכולת הרוכש למשוך כספים מקופת הנמל?
6. שנית, **מהו הציוד הכלכלי בויתור על תמריץ הפיתוח להשקעה בנמל?** המהלך המתואר לעיל מעלה חשש שהציבור ייצא נפסד הן מכך שחברה ממשלתית נוטלת על עצמה את נטל הבנייה והסיכון, והן מכך שהבעלים הפרטי "זוכה" בקופת המזומנים ששורינה בדיוק לשם כך, במה שנדמה לכאורה כהענקת "מתנה" לאדאני, בניגוד להסדר המקורי, ללא כל הצדקה או תמורה מצד אדאני וללא כל תמריץ משלו לתמוך את עבודות הפיתוח והשדרוג בנמל.
7. שלישית, **כיצד יימנע במסגרת ההסדר השימוש בקופה ההיסטורית לטובת החזר חוב הרכישה של אדאני?** זאת, על רקע העובדה שרכישת הנמל בוצעה במינוף פיננסי כבד, וכיוון שכספי הקופה ההיסטורית עלולים למממן בדיעבד את רכישת הנמל מתוך משאביו שלו (מה שמהווה מעין הנחה בדיעבד). חשש זה נשען על מידע שהגיע לידינו ולפיו זוהי לכאורה אחת ממטרות אדאני במשיכת הדיווידנדים. **כיונה זו, ככל שתאפשר ותתממש, סותרת משמעותית את עיקרון השוויון למול יתר המתמודדים בהליך ההפרטה וכן עם האינטרס הציבורי כולו.** נציין כי הצעת הבעלים הפרטי בעת המכרז עלתה בסכום ניכר על ההצעות האחרות שהוגשו, מה שהעלה חשדות כבר אז, לפיהם, לכאורה, תוכניתו המקורית של אדאני הייתה למשוך כספים אלו לאחר הזכייה, זאת תוך שינוי יעודם המקורי.³
8. כמו כן, נבקש להבין כיצד מתכוונת הרשות לוודא כי ניצול קופת המזומנים ההיסטורית על ידי אדאני לא יפגע בכספים ובתקציבים המיועדים למימון הסדרי הרכישה של עובדי הנמל.

התיקון המסתמן אינו עולה בקנה אחד עם הוראות צו האינטרסים החיוניים

9. בחינת הכוונה לתקן את הסכם אל מול סעיף 52(5) **לצו רשות הספנות והנמלים (הכרזה על אינטרסים חיוניים למדינה בחברת נמל חיפה בע"מ), התשפ"א-2021** (להלן: "הצו"), מעלה חשש כבד לפגיעה באותם אינטרסים חיוניים. סעיף 52(5) הנ"ל קובע כי אחד מהאינטרסים החיוניים של המדינה בנמל הוא "קידום התחרות בתחבורה נמלית ומניעת ריכוזיות במשק". ניתוק הקשר בין משיכת הדיווידנד (כלומר, המשיכה מהקופה) לבין ביצוע השקעות, בין היתר, בתשתיות מים עמוקים בנמל עלול לנטרל באופן משמעותי את התמריץ הכלכלי של אדאני להתחרות בשוק המכולות למול יתר הנמלים, ובפרט נמל המפרץ. נשוב ונדגיש כי שיקולי התחרות הם השיקולים המהותיים שהנחו את מעצבי המדיניות וגורמי המקצוע במהלך הפרטת נמלי ישראל ככלל, והפרטת נמל חיפה בפרט. **הינכם מתבקשים להתייחס לסוגיה זו.**

³ ראו הי"ש 1 לעיל.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר) The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

10. כמו כן, הצו מטיל בסעיפים 4(ג) ו-5(ג) חובת גילוי ועדכון בכתב בתוך 24 שעות על כל שינוי הנוגע לחקירות או הליכים פליליים שונים המתנהלים בחו"ל נגד אדאני וכל בעל שליטה או נושא משרה בה. נוכח הדיווחים התקשורתיים בדבר חקירות והליכים שנפתחו בחו"ל בקשר לקבוצת אדאני ההודית עצמה ובעלי השליטה בה,⁴ **הינכם מתבקשים להשיב האם אדאני עמדה בחובת הדיווח כאמור** (סעיף 5(ג)). דיווחים אלה, בין אם מולאו הוראות הגילוי והעדכון כאמור בקשר אליהם ובין אם לאו, מאירים אף הם באור שלילי ביותר את הכוונות להיטיב משמעותית ובדעיבד עם אדאני, במקום למצות עד תום את עמידת אדאני בתנאי הסכם המכר המקורי, בהוראות הצו ולמצות את הפעלת סמכויות שונות כנגדה על ידי השרים בהמשך לכך, לפי סעיף 8(ב) לצו.
11. סעיף 14(א)(2) לצו קובע כי כל "פשרה או הסדר בין החברה לבין נושיה או בעלי מניותיה, שעלולים לגרום לשיבוש מהותי או הפחתה מהותית [...] ביכולת החברה לקיים את האמור בסעיף 2 [לצו, כלומר הסעיף שנועד לקדם את התחרות]" טעונים אישור מראש ובכתב מאת השרים. **הינכם מתבקשים להתייחס האם אישור כאמור ניתן על ידי השרים ביחס להסדר המסתמן ואם כן מתי והאם אישור כזה פורסם לציבור**. לאור דרישה זו של הוראות הצו, מתן אישור שכזה בידי שרים המכהנים בממשלת מעבר אינו מתיישב עם הנחיות היועמ"ש בעניינה של ממשלה כזו; אישור הסדר מעין זה, לשיטתנו, נטול דחיפות של ממש בעת הזו, מייצר עובדות מוגמרות בשטח, משנה סדרי עדיפויות תקציביים וכן כובל את ידי הממשלה הבאה בנושא שנוי במחלוקת.

הפעלת לחצים מדיניים וביקורי שרת התחבורה בהודו

12. ממספר דיווחים עולה כי המגעים לקבלת ההקלות מלווים לכאורה בהפעלת לחצים מדיניים שלא ממך העניין מצד הרוכש, תוך ניצול חזון המסדרון הכלכלי והיחסים בין ישראל והודו כמנוף לקבלת הטבות מסחריות ואישיות בדיעבד.⁵ ברקע דברים אלו, ולאור ביקורים רשמיים תכופים ומגעים ישירים שקיימה שרת התחבורה מול מנהלי אדאני בהודו והגורמים המעורבים⁶ (תוך כדי שהשרה זוכה לאירוח מטעמה של אדאני במתקניה), עולה החשש כי השיקולים המשפטיים והרגולטוריים המחייבים נדחקים ושלא לומר מתבטלים מפני מראית עין של הישגים נטענים, פוליטיים ומדיניים, בטווח הקצר.
13. מושכלת יסוד, שאף צוינה באחת מהתייחסויותיו של משרד האוצר לנושא כפי שפורסמה בתקשורת,⁷ היא כי ניצול גופים וקשרים מדיניים כדי לקדם אינטרס פרטי של גוף עסקי אינו ראוי, וכמובן שאינו יכול לאפשר פגיעה בעיקרון השוויון, בתשתית לאומית חיוניות או מעקף של הוראות הדין והסכם המכר שכבר נחתם

⁴ "ארה"ב: המיליארדר היהודי גאוטס אדאני, הבעלים של נמל חיפה, מואשם בהונאת משקיעים" YNET (21.11.24); "חקירה בשווייץ נגד קבוצת אדאני, הבעלים של נמל חיפה: 310 מיליון דולר הוקפאו" כלכליסט (15.09.24); "בעלי נמל חיפה מסתבך: חקירה בחשד כי חברה שלו הפרה סנקציות נגד איראן" YNET (12.02.26).

⁵ "בעקבות המתווה הממשלתי בנמלים - קבוצת אדאני מאיימת בהפסקת השקעות בישראל" TheMarker (5.3.2025).

⁶ "ההתרברבות ומאחורי הקלעים של הנסיעה: "לקחתי את מירי רגב להודו" גלובס (8.4.2024); "רק חזרה וכבר נוסעת שוב: היעד הבא של מירי רגב בחו"ל" גלובס (19.8.2024).

⁷ "רק חזרה וכבר נוסעת שוב: היעד הבא של מירי רגב בחו"ל" גלובס (19.8.2024).

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)
The Movement for Quality Government in Israel
الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

במסגרת הליך מכרזי. בסייגים המתבקשים ומבלי לקבוע מסמרות, יצוין כי פעולה שבה גורם ציבורי כזה או אחר או שר בממשלה פועל לכאורה ועל פי המשתמע מהדיווחים, לטובת אינטרס צר של גוף פרטי, ללא הסמכה וגילוי נאות לגבי הנעשה לכאורה מאחורי הקלעים, עלולה להוות הפרה חמורה של חובתו הציבורית (עד כדי עבירה פלילית לכאורה), וככל שישנן אינדיקציות ולו ראשוניות לכך, יש לחוקרן עד תום.

14. נוכח חשיבות הדברים, ועל מנת למנוע קביעת עובדות בשטח אשר יפגעו בקופה הציבורית, נבקש לקבל את התייחסותכם המפורטת לסוגיות והשאלות שהועלו בפנייה זו עד ליום 20.8.26. זאת, על מנת שנוכל לשקול צעדינו בנושא, לרבות פניה לערכאות.

בכבוד רב,

תום גבעון
האגף הכלכלי
התנועה לאיכות השלטון

עדו שטיינברגר, עו"ד
האגף הכלכלי
התנועה לאיכות השלטון

יניב גולדברג, עו"ד
ראש האגף הכלכלי
התנועה לאיכות השלטון

העתק:

מר ישראל מלאכי, מנכ"ל משרד האוצר
עו"ד דודי קופל, היועץ המשפטי של משרד האוצר
מר משה בן זקן, מנכ"ל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים
עו"ד יעל כהן, היועץ המשפטי של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים